

نگاه

تنها شهری که «آب مجانی» دارد

● **تسنیم:** قائم‌مقام مدیرعامل شرکت آب‌وفاضلاب استان تهران گفت: با وجود ویلاها و آپارتمان‌های متعدد در شهر شمشک مصرف آب آنها رایگان است و هیچ قبض آبی برای آنها صادر نمی‌شود.

نامه کارگران به روحانی

● **مه‌ر:** در آستانه تعیین بسته حقوق و دستمزد سال ۹۵ بیش از ۱۳میلیون کارگر و مشمول قانون کار، کارگران در نامه‌ای به رئیس‌جمهور درخواست‌ها و نگرانی‌های خود را با وی در میان گذاشتند. در نامه کارگران به رئیس‌جمهور که توسط کانون عالی انجمن‌های صنفی کارگران ایران ارسال شده، آمده است: احتراماً به استحضار می‌رساند با توجه به وضعیت اقتصادی کشور و شرایط حاکم بر رکود و عدم تعادل در عرضه‌وتقاضای کالا، متأسفانه شاهد کاهش روزافزون قدرت خرید کارگران و کم‌رنگ‌شدن سفره کارگری هستیم و آنچه که قانون‌گذار در ماده ۴۱ قانون کار پیش‌بینی نموده، حداقل دستمزد را باید متناسب با معیشت کارگران همچنین تورم اعلامی از سوی مرکز آمار ایران تعیین نمود. طی سال‌های گذشته با تمامی تلاش‌های کارگروه سه جانبه (دولت - کارگر - کارفرما) همچنان حداقل دستمزد با واقعیت هزینه‌های سبب خنوار کارگران اخلاقی فاحش دارد به‌طوری‌که در‌حال‌حاضر حداقل دستمزد فقط یک‌پنجم هزینه‌های این سبد را پوشش می‌دهد لذا به نظر می‌رسد دولت محترم تدبیروآمید باید طوری موضوع را مدیریت نماید که حداقل دستمزد به هزینه‌های زندگی کارگران نزدیک شده و این امر گذشته از ایجاد طبخ خاطر در کارگران باعث ارتقاء بهره‌وری آنان شود.

ادامه از صفحه اول

برنامه ششم در مجلس نهم آری یانه؟

اگر برنامه، حقیقتاً برنامه باشد، بررسی کارشناسی آن شش ماه در مجلس کار می‌برد؛ حتی اگر دولت در طول تهیه برنامه با کمیسیون‌های تخصصی مرتبط با مجلس در تعامل بوده باشد. این مجلس زمان لازم را در اختیار ندارد و در شرایط مناسب برای این کار نیز نیست.

ضروری به نظر می‌رسد که بررسی و تصویب برنامه ششم به تعویق افتد و یک‌سال آینده نیز مانند سال‌های گذشته طی شود و پیشنهاد می‌شود بسته برنامه‌ای یک‌ساله از برنامه تدوین‌شده فعلی استخراج شود و پس از تقویت آن در دولت، برنامه کوتاه‌مدت یک‌ساله تدوین و به مجلس نهم در کنار لایحه بودجه تقدیم شود. سپس دولت برنامه میان‌مدت پنج‌ساله را به مفهوم واقعی در فرصت لازم پیگیری کند و متولی تهیه آن باشد نه متصدی، سپس برنامه نهایی‌شده حقیقی - که در تهیه، جرح و اصلاح آن از کار گروهی و ظرفیت فکری کشور به‌درستی استفاده شده است- به مجلس دهم ارائه کند. اگرچه مجلس آتی ظاهراً تازه‌کار خواهند بود، اما عده‌ای با سابقه وکالت، طبق سوابق گذشته به مجلس آینده راه خواهند یافت و افراد جدید نیز می‌توانند خود را برای تحلیل برنامه تطبیق دهند، چون در بدینانه‌ترین حالت از راهاندازی سازمان ارتباطات اجتماعی که برای این کار لازم است، برخوردار هستند و می‌توانند در فرصت مفکی و انجام مطالعات لازم و کسب مشاوره در این‌باره با فراغت به آن بپردازند.

در مردم‌سالاری به نهادهای بخش خصوصی اعتماد و از اصناف و کارشناسان و مؤسسات بخش خصوصی نیز نظرسنجی می‌شود و حتی به آنها کار تکلیفی داده شده و گاه طرح‌های مطالعاتی پیوست برنامه، به این گروه‌ها سپرده می‌شود. دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی نقش فعالی در تهیه برنامه دارند؛ برنامه در فضای بسته یک سازمان تهیه نمی‌شود. چرا دولت فعلی یک ماه پس از راهاندازی سازمان برنامه، کتابی با عنوان نظام برنامه‌ریزی منتشر می‌کند و یک‌ساله برنامه ششم می‌دهد؛ درحالی که فقط فرصت سازماندهی و یاریگری کارشناسی داشته است نه برنامه‌ریزی، به نظر می‌رسد با درس آنشاکه در فرهنگ تحصیلی مدارس ما شناخته شده است، امر مشتبه شده باشد! برنامه باید حلال مشکلات باشد و کشور را برای مثال از بی‌کاری حاد، معوقات بانکی شدید، رشد لجام‌گسیخته حجم پول و رکود بازار برهاند و بتواند درآمد آری حاصل از صادرات صنعتی که متکی به اندیشه اسانی است (تا به طبیعت) را روزافزون کند. مردم از این دولت انتظار به‌جای حفیظ و حلیمیه دارند. در گذشته نزدیک شاهد اسامانی‌های زیادی بوده‌ایم. از مفقودشدن دلارهای نفتی و دل‌های نفتی گرفته تا تخصیص ارز به غذا و قلابه سگ به‌جای دارو! در اوج درآمد استثنایی آری سازمان برنامه، شورای عالی پول و اعتبار و هیات امنای صندوق ذخیره ارزی منحل می‌شوند و درنهضت نقدی ۳۰۰ میلیارد دلار تحویل دولت بعد دهد! و بسیاری دیگر؛ اما این دولت تلاش دارد تا عقلانی رفتار کند و احترام علم و ادب را دارد، بنابراین آنچه از تدوین با تامل و اندیشه‌شده برنامه ششم فکته شد، انتظاری درخور و لیبکی به درخواست مقام معظم رهبری و ریاست‌جمهوری محترم در نقد دلسوزانه است.

اقتصاد

رئیس سازمان امور مالیاتی در گفت‌وگو با «شرق» خبر داد:

۱۶هزارمیلیارد تومان کف اقتصاد سیاه در ایران

یک سوم منازل مسکونی اطراف توپخانه تا شعاع ۲کیلومتری انبار هستند

عباس عیسی، رئیس سازمان امور مالیاتی

حراست است که در جایگاه خودش مراقبت‌های لازم را در حوزه‌های مختلف انجام می‌دهد. دادستان مالیاتی در هرکدام از ادارات ما یک نماینده دارد که نماینده دادستان برای نظرات بر کارهای اداره کل است و اگر خلایق یا نقصی مشاهده شود، گزارش داده و نسبت به موضوع رسیدگی می‌شود. همچنین دفاتر حراست و نمایندگان حراست در ادارات امور مالیاتی هم همین نقش را ایفا می‌کنند و اگر تخلفی مشاهده کنند به دادستان گزارش می‌دهند. در کنار بحث‌های نظارتی‌که از لحاظ ساختاری در نظام مالیاتی دیده شده، از لحاظ سیستم‌های الکترونیکی هم در بعضی فرایندهای مالیاتی که از طریق مأمورین مالیاتی انجام می‌شود، در حوزه رسیدگی و تشخیص، حوزه وصول، هیات‌های دادرسی مالیاتی و... اگر مواردی از انحراف را مشاهده کنیم دادستانی مالیاتی و دفتر حراست ورود کرده و نسبت به آن موضوع پیگیری می‌کنند. بنابراین بخشی از مسائل نظارتی ما به‌صورت سیستمی است که فرایندهای مالیاتی را نظارت می‌کند که خارج از قواعد متداول کاری انجام نشده باشد.

● **چه عواملی باعث می‌شود فرار مالیاتی صورت گیرد؟ در کدام بخش‌ها این اتفاق بیشتر رخ می‌دهد؟**

این مسئله هم ریشه اقتصادی و هم فرهنگی دارد. در هر جای دنیا یک مؤدی علاقه‌مند به پرداخت مالیات نیست. اگر قانون، مؤدیان را وادار به پرداخت مالیات نکند در هیچ‌کجای دنیا کسی مالیات

پرداخت نمی‌کند. وقتی قانون هست بعضی مؤدیان خودشان را مجاب به اجرای قانون می‌دانند. در کشورهای توسعه‌یافته امروز، یک فعال اقتصادی پرداخت مالیات را یک تکلیف به نظام اقتصادی می‌داند و فکر می‌کند اگر مالیات ندهد یک جرم مرتکب شده و نظام مالیاتی هم به این فرد به این صورت نگاه می‌کند که اگر مالیات نپردازد مجرم است. بنابراین از نظر اقتصادی یک فرد باید خودش را مجاب بداند وقتی فعالیت اقتصادی انجام می‌دهد مالیات بپردازد. یک بُعد کار هم مسائل فرهنگی است که در اقتصادهای مختلف خیلی متفاوت است. در دنیای توسعه‌یافته امروز، کسی که مالیات می‌پردازد این اقدام او، جزء افتخاراتش است، اما در جای دیگر ممکن است مهم نباشد که یک نفر مالیات بپردازد یا نه. ما از لحاظ فرهنگی خیلی برای این قضیه ارزش قائل نشده‌ایم. چون اهمیت برای پرداخت مالیات جا نیفتاده. البته به این معنی نیست که این کار بی‌ارزش است اما جامعه این ارزش را ایجاد نکرده است. اگر یک جا هم مالیات ندهد مشکلی پیش نمی‌آید. موردی که مسلم است، در اقتصادهای توسعه‌یافته امروز مسئله فرار مالیاتی وجود دارد که شدت و ضعف دارد. ارزیابی‌ها نشان می‌دهد در کشورهای توسعه‌یافته تقریباً ۱۰ درصد تولید ناخالص داخلی‌شان فرار مالیاتی دارند. در کشور ما حدود ۲۰ تا ۲۵ درصد فرار مالیاتی است. اگر کشورها را توسعه‌یافته، درحال‌توسعه و توسعه‌نیافته تلقی کنیم، در کشورهای توسعه‌نیافته بیش از ۳۰ تا ۴۰ درصد تولید ناخالص داخلی‌شان فرار مالیاتی است. ما اقتصاد درحال‌توسعه و درحال‌گذار هستیم و حدود ۲۰ تا ۲۵ درصد تولید ناخالص داخلی ما فرار مالیاتی است که از نظر عددی کم نیست. اگر با نرخ مؤثر مالیات که الان از تولید ناخالص داخلی می‌گیریم و حدود هفت درصد است محاسبه کنیم، ۲۰ درصد هزار هزار میلیارد تومان را هم بگیریم که فرار مالیاتی باشد، ۲۰۰ هزار میلیارد تومان می‌شود. الان از هزار هزار میلیارد تومان پیش‌بینی می‌شود که ۷۶ هزار میلیارد تومان مالیات گرفته شود که ۲۰ درصد این مبلغ ۱۶ هزار میلیارد تومان می‌شود و اگر ۲۵ درصد بگیریم حدود ۲۰ هزار میلیارد تومان فرار مالیاتی است که اقتصاد می‌تواند تصاحب کند ولی به لحاظ فرار مالیاتی ممکن نیست. اینها ارزیابی‌هایی است که در حوزه مالیات انجام گرفته است. می‌توانید گم‌رک را هم به آن اضافه کنید. سایر فعالیت‌های ناشناخته هم وجود دارد که در لایه‌های خاکستری و سیاه اقتصاد هستند که سبب می‌شود این رقم‌ها بسیار بالا برود، اما کف آن، این عدد است. بنابراین بخشی از فرار مالیاتی مسئله اقتصادی و بخشی مسئله فرهنگی است. تا زمانی که در یک اقتصاد، شفافیت اقتصادی به طور واقعی اتفاق نیفتد پدیده فرار مالیاتی مهارشدنی نیست. اگر امروز دنیای غرب هم توانسته تا حد زیادی جلوی فرار مالیاتی را بگیرد به خاطر شفافیت اقتصادی است که ایجاد کرده‌اند. تا گردش فعالیت‌های اقتصادی در یک اقتصاد، نظام‌مند نشود، تا زمانی‌که این فرایندها به هم اتصال پیدا نکنند و نظام مالیاتی به این گردش اطلاعات به‌صورت شفاف دسترسی نداشته باشد نمی‌شود به این سرعت نسبت به فرار مالیاتی اقدام مؤثری انجام داد.

ادامه در صفحه ۱۵

ادامه در صفحه ۱۵

سرزمین ما مرده است. در زمانه پر اضطراب کنونی، با مرگ هر کارآفرین، کوبی شماری از کارگران ما امنیت شغلی خویش را از دست می‌دهند و چراغ امید در خانه‌های بسیاری خاموش می‌شود. بی‌کاران تازه‌ای به خیل بی‌کاران ما افزوده می‌شود. کارآفرین، گاه نیست که به بادی در غلند و آبی از آب تکان نخورد. بلکه نخل برپاری است که اگر فرو افتد، شیرین‌کامان بسیاری را گرفتار تلخ‌کاری می‌کند. هیچ کارآفرینی دانه نیست که چون بر زمین افتد، به‌سادگی نهال تازه‌ای از خاک او س‌رزند. بلکه سال‌های سال باید تا «بر و باد و مه و خورشید و فلک در کار شوند» تا از میان خیل پرشمار شهروندان یک کشور، کارآفرینی پدیدار شود و قابلیت‌های بالقوه نهفته در مغز و بازوی انسان‌های دیگر را به فعلیت درآورد. و مرحوم موسی‌خانی یکی از این نخل‌های سربلند و برپاری بود که در توفان حوادث سال‌های اخیر و بادهای سهمومی که از عالم سیاست به سوی اقتصاد ما وزید، بر زمین افتاد.

ما هیچ‌گاه او را از نزدیک ندیده‌ایم اما وصف کار او را شنیده‌ایم و انسیتیم که با کارآفرینی بزرگ روبه‌رو بوده‌ایم. چراکه هرچه ساخت از هیچ ساخت؛ چراکه ۴۰ سال پیش از کارگری در یک کارگاه کوچک یک‌سازی شروع کرد اما ساختن یک امپراتوری بزرگ اقتصادی را هدف گرفته بود. او به افق‌های باز و فراخ، می‌نگریست و توانسته بود گریبان خویش را از تنگنای شیوه‌های سنتی و محافظه‌کارانه مدیریتی رهایی بخشد. در سرزمینی که همه به شهر و دیار خود وابسته‌اند، او به اصفهان مهاجرت کرد و دیار غربت را به دیاری آشنا بدل ساخت و کاری کرد کارستان که همه چشم‌ها را برآورد و یک‌تنه دو واحد از بزرگ‌ترین قالب خاکی سوسی خاکی فکند/ جان و خِرَد سوی سماوات بُرد

و این حکایت اندوه ما بود وقتی خبر پرواز روح کارآفرین بزرگی چون مرحوم حاج محمدعلی موسی‌خانی را شنیدیم. این روزها خبرهای فراوانی از مرگ‌های غیرمنتظره به ما می‌رسد اما برخی مرگ‌ها نمادین هستند و با خود حامل یک جهان پیام‌اند. برای ما مرگ موسی‌خانی چنین بود. که اگر ژرف بیندیشیم با مرگ هر کارآفرین گویی ما شهروندان ایرانی گنج زرینی و سرمایه‌نمادینی را از دست داده‌ایم. سرمایه‌هایی که هیچ‌گاه قشدران را به‌درستی ندانستیم. مرگ هیچ کارآفرینی «نه کاری است خِرَد» هر کارآفرین بزرگی که بمیرد، گویی مخزنی از الهام و چراغی از امید در گوشه‌ای از

گذر

پول شویی در نهادهای مالی غیرمجاز

● **ایرنا:** رئیس کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی ضمن هشدار به مؤسسه‌های مالی بدون مجوز، از مردم خواست در این مؤسسه‌ها سپرده‌گذاری نکنند. ارسال فتنجی‌پور افزود: ادامه فعالیت مؤسسه‌های مالی غیرمجاز منجر به فساد و پول‌شویی در کشور می‌شود؛ بنابراین بهتر است مؤسسان این نهادهای مالی غیرمجاز برای دریافت مجوز به بانک مرکزی مراجعه کنند و خود را با شرایط قانونی تطبیق دهند.

امکان انتقال گاز ایران به اروپا از طریق ترکیه بعد از لغو تحریم‌ها

● **تسنیم:** رئیس اداره مذاکرات تجاری و انرژی وزارت امور خارجه ایران گفت: پس از لغو تحریم‌ها علیه تهران، امکان انتقال گاز طبیعی ایران به اروپا از طریق ترکیه وجود دارد. به گفته جواد امین‌منصور، رئیس اداره مذاکرات تجاری و انرژی وزارت امور خارجه ایران، پس از لغو تحریم‌ها علیه تهران، امکان انتقال گاز طبیعی ایران به اروپا از طریق ترکیه وجود دارد. امین‌منصور که در مصاحبه با خبرگزاری آتاتولی ترکیه سخن می‌گفت، افزود: ایران پس از لغو تحریم‌ها منابع گازی خود برای عرضه به بازارهای اروپایی را بررسی می‌کند.

شهرنشینی در ایران بیشتر از ۱۳۷کشور دیگر

● **تسنیم:** بانک جهانی با اشاره به نسبت ۷۳ درصدی جمعیت شهرنشین در ایران در کل جمعیت اعلام کرد ۱۳۷ کشور از جمله برخی کشورهای توسعه‌یافته و صنعتی مثل ایتالیا، اتریش و پرتغال جمعیت شهرنشین کمتری در مقایسه با ایران دارند. بررسی‌های بانک جهانی نشان می‌دهد در ۳۰ سال گذشته شهرنشینی در ایران رشد فزاینده‌ای داشته است. درحالی‌که در سال ۱۹۸۵ تنها ۵۳ درصد جمعیت ایران در شهرها زندگی می‌کردند، این رقم در سال ۲۰۱۴ با رقم بی‌سابقه ۷۳ درصد رسیده است. در سال پیش از آن، نسبت جمعیت شهرنشین ایران به کل جمعیت، ۷۲ درصد بوده است. بر اساس این گزارش، ایران از نظر نسبت جمعیت شهرنشین در کل جمعیت در میان ۲۱۱ کشور در رتبه ۲۲ جهان قرار دارد و حتی برخی کشورهای توسعه‌یافته و صنعتی نیز جمعیت شهرنشین کمتری نسبت به ایران دارند. جمعیت شهرنشین ایتالیا برابر با ۶۹ درصد کل جمعیت این کشور است و این رقم برای اتریش ۶۶، ایرلند ۶۳ و پرتغال ۶۳ درصد است. در سطح جهان ۷ کشور و منطقه خودمختار کاملاً شهرنشین هستند که عبارتند از برمودا، کایمن، موناکو، ماکائو، سنگاپور، هنگ‌کنگ، سنت مارتن. نسبت جمعیت شهرنشین به کل جمعیت در برخی کشورهای دیگر عبارت است از: قطر ۹۹، کویت ۹۸، زابن ۹۳، استرالیا ۸۹، بحرین ۸۹، لبنان ۸۸، سوئد ۸۶، امارات ۸۵، اردن ۸۳، عربستان ۸۳، کانادا ۸۲، آمریکا ۸۱، فرانسه ۷۹، آلمان ۷۵، ترکیه ۷۳، عراق ۶۹، چین ۵۴ و هند ۳۲ درصد.

خبر ویژه

باحضور اعضای هیأت دولت اولین فاز نخستین پالایشگاه غلات کشور به بهره‌برداری رسید

● با حضور معاون اول رئیس‌جمهور، وزیر جهاد کشاورزی، معاون علمی و پژوهشی ریاست‌جمهوری و جمعی از معاونان و مدیران عالی‌رتبه کشوری، اولین فاز نخستین پالایشگاه غلات کشور به بهره‌برداری رسید. این‌ا برپروژه منحصربه فرد، با تأکید بر مزیت‌های تأمین، تولید و توزیع کشور در عرصه‌های منطقه‌ای و بین‌المللی به گونه‌ای تعریف شده است که می‌تواند با فراوری روزانه هزاران تن غلات، خوراک ده‌ها واحد تولیدی زیردستی در شاخه‌های متنوع صنعتی را پالایش و فراهم آورد و پیش‌بینی می‌شود با راه‌اندازی کامل این پالایشگاه، تحول عظیم در صنعت کشور رقم خورده و فصل نوینی در صادرات غزینفتی از طریق ارائه محصولات فراوری‌شده عمیق و خدمات فنی و مهندسی بر پایه دانش فنی برتر یومی شده با تکیه بر پرسنل ایرانی گشوده شود. رئیس‌هیات‌مدیره گروه صنعتی و پژوهشی زر، سازنده این پالایشگاه، در حاشیه این مراسم با اشاره به خصوصیات برجسته ابرپروژه مذکور گفت: «نخست‌آفرینی به عنوان بندر خشک، استقرار در تقاطع ترانزیتی درون‌کشوری، دسترسی به شبکه ریلی سراسری از مهم‌ترین ویژگی‌های این پالایشگاه است که بی‌شک ضمن ایجاد فرصت‌های آرزواری فراوان، حضور مؤثرتر در بازارهای بین‌المللی و ایجاد اشتغال پایدار فارملی را ملی، قادر است ارتقای بیش از پیش اعتبار ملی را برامغان آورد که همانا مصداق اقتصاد مقاومتی خواهد بود». مرتضی سلطانی تأکید کرد: «اقدامات احداث، اجرا و بهره‌برداری این پالایشگاه به سرعت در حال پیگیری است و امید است با فراهم شدن زیرساخت‌ها، زمان آغاز بهره‌برداری فازهای متعدد آن نزدیک شود».